ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ MARCO DARMON της 18ης Μαρτίου 1992 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Μαΐου 1991, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ελληνική Δημοκρατία, μη παρέχοντάς της τα πληροφοριακά στοιχεία που της ζήτησε και επιβάλλοντας στις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα την υποχρέωση να προμηθεύονται μόνο ηλεκτρονικές ταμειακές μηχανές, των οποίων το 35 % τουλάχιστον του κόστους αντιπροσωπεύει προστιθέμενη αξία κτηθείσα στην Ελλάδα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 5 και 30 της Συνθήκης ΕΟΚ.

2. Πριν κινηθεί η παρούσα διαδικασία, είχε υποβληθεί στην Επιτροπή καταγγελία σχετικά με την ελληνική νομοθεσία που διέπει τις ηλεκτρονικές ταμειακές μηχανές που χρησιμοποιούνται στο εμπόριο: οι εγκατεστημένες στην Ελλάδα επιχειρήσεις μπορούν να αγοράζουν μόνο ταμειακές μηχανές για τις οποίες έχει εκδοθεί άδεια καταλληλότητας. Ο καταγγέλλων όμως ισχυριζόταν ότι η άδεια αυτή εκδίδεται από τον Υπουργό Οικονομικών, μόνο εφόσον το 35 % τουλάχιστον του κόστους της ταμειακής μηχανής καλύπτεται από προστιθέμενη αξία κτηθείσα στην Ελλάδα.

3. Στις δύο αιτήσεις πληροφοριακών στοιχείων, τις οποίες απηύθυνε η Επιτροπή προς τη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες με τηλετυπήματα της 7ης Δεκεμβρίου 1988 και της 23ης Φεβρουαρίου 1989, δεν δόθηκε καμία απάντηση.

4. Με έγγραφο οχλήσεως, το οποίο διαβιβάστηκε στις 8 Αυγούστου 1989, η Επιτροπή διαπίστωνε ότι συνέτρεχε παράβαση του άρθρου 5 της Συνθήκης, καθώς και ότι η ελληνική νομοθεσία σχετικά με τις ηλεκτρονικές ταμειακές μηχανές ήταν ασυμβίβαστη με τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, και ειδικότερα με το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ. Στο έγγραφο αυτό δεν δόθηκε καμία απάντηση.

5. Τέλος, οι ελληνικές αρχές δεν συμμορφώθηκαν, εντός της προθεσμίας ενός μηνός που τους τασσόταν, ούτε με την αιτιολογημένη γνώμη της 8ης Ιουνίου 1990, με την οποία η Επιτροπή διαπίστωνε την παράβαση του άρθρου 5 και την παράβαση του άρθρου 30 της Συνθήκης.

6. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του ελληνικού νόμου 1809/88, της 29ης Σεπτεμβρίου 1988/5ης Οκτωβρίου 1988 [1], « καθιέρωση ηλεκτρονικών ταμειακών μηχανών και άλλες διατάξεις» , η άδεια καταλληλότητας για τις ηλεκτρονικές ταμειακές μηχανές, οι οποίες χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, στα καταστήματα λιανικής πωλήσεως, εκδίδεται από επιτροπή του Υπουργείου Οικονομικών, μόνο εφόσον το 35 % τουλάχιστον του κόστους τους καλύπτεται από προστιθέμενη αξία κτηθείσα στην Ελλάδα.

7. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ρύθμιση αυτή εμποδίζει άμεσα το ενδοκοινοτικό εμπόριο και αποτελεί μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό των εισαγωγών, το οποίο αντιβαίνει προς το άρθρο 30 της Συν-

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

1 — Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, τεύχος Α, αριθ. φύλλου 222.

θήκης ΕΟΚ, όπως ερμηνεύθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση **Dassonville,** της 11ης Ιουλίου 1974[2], και όπως ερμηνεύεται έκτοτε παγίως.

8. Η Ελληνική Δημοκρατία ομολογεί ότι ήταν αναγκαία η τροποποίηση της νομοθεσίας της[3] και στη συνέχεια ισχυρίζεται ότι εξέφρασε την πρόθεσή της να μεταρρυθμίσει το καθεστώς εισαγωγής των ταμειακών μηχανών θεσπίζοντας το άρθρο 14, παράγραφος 2, του νόμου 1914/90, της 17ης Δεκεμβρίου 90[4].

9. Το άρθρο αυτό, το οποίο αντικαθιστά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του νόμου 1809/88, προβλέπει ότι οι ταμειακές μηχανές που προέρχονται από κράτη μέλη της Κοινότητας θεωρούνται ως εγχώρια προϊόντα για τον υπολογισμό της εγχώριας προστιθέμενης αξίας και συνεπώς δεν ισχύει γι' αυτές η προϋπόθεση να καλύπτεται το 35 % τουλάχιστον του κόστους τους από εγχώρια προστιθέμενη αξία. Το ανωτέρω άρθρο θα αρχίσει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1993.

10. Είναι επομένως αποδεδειγμένο ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, του νόμου 1809/88 εξακολουθούσε να εφαρμόζεται κατά τη λήξη της προθεσμίας που είχε τάξει η Επιτροπή με την αιτιολογημένη γνώμη. Κατά συνέπεια, το καθού κράτος παρέβη τις υποχρεώσεις που υπείχε από το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ, πράγμα που εξάλλου δεν αμφισβητείται από το κράτος αυτό.

11. Η Επιτροπή στηρίζει την προσφυγή της και στο άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΟΚ.

12. Με τα προαναφερθέντα τηλετυπήματα της 7ης Δεκεμβρίου 1988 και της 23ης Φεβρουαρίου 1989, η Επιτροπή κάλεσε την Ελληνική Δημοκρατία να της παράσχει, *εντός τριάντα ημερών*, « τα κείμενα, τις πληροφορίες και εξηγήσεις » που αφορούσαν τις προϋποθέσεις εκδόσεως άδειας καταλληλότητας για τις ηλεκτρονικές ταμειακές μηχανές στην Ελλάδα.

13. Δεν αμφισβητείται ότι το καθού κράτος παρέσχε τις πρώτες πληροφορίες σχετικά με την ελληνική νομοθεσία περί ταμειακών μηχανών κατά τη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα με τους εκπροσώπους της Επιτροπής στις 27 και 28 Σεπτεμβρίου 1990, δηλαδή μετά τη λήξη της προθεσμίας την οποία προέβλεπε η αιτιολογημένη γνώμη. Η Ελληνική Δημοκρατία δεν συνεργάστηκε δηλαδή με την Επιτροπή παρά μόνο μετά την πάροδο δύο ετών από την πρώτη αίτηση πληροφοριακών στοιχείων που είχε υποβάλει η Επιτροπή.

14. Σε μια προηγούμενη υπόθεση[5], η Επιτροπή ισχυριζόταν ότι η Ελληνική Κυβέρνηση, αρνούμενη να της παράσχει πληροφοριακά στοιχεία για τους περιορισμούς των εισαγωγών ελαιολάδου, και ειδικότερα για δύο συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες δεν είχε χορηγηθεί άδεια εισαγωγής, είχε παραβεί τις υποχρεώσεις που υπείχε από το άρθρο 5 της Συνθήκης.

15. Στην υπόθεση εκείνη το Δικαστήριο έκρινε τα εξής:

« (...) τα κράτη μέλη υποχρεούνται, δυνάμει του άρθρου 5 της Συνθήκης ΕΟΚ, να διευκολύνουν την Επιτροπή στην εκτέλεση της αποστολής της, η οποία συνίσταται ιδίως, σύμφωνα με το άρθρο 155 της Συνθήκης ΕΟΚ, στη

2 — Απόφαση 8/74, Rec. 1974, σ. 837.

3 — Υπόμνημα αντικρούσεως, σ. 3.

4 — Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, τεύχος Α, αριθ. φύλλου 178.

5 — Απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 1988, 272/86, Επιτροπή κατά Ελλάδος (Συλλογή 1988, σ. 4875).

μέριμνα για την εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης καθώς και των διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτής από τα όργανα »[6].

16. Η υποχρέωση συνεργασίας την οποία προβλέπει το άρθρο 5 της Συνθήκης έχει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία κατά τη φάση που προηγείται της ασκήσεως της προσφυγής λόγω παραβάσεως. Πράγματι, μόνο αν υπάρχει έμπρακτη συνεργασία, μπορεί να εξακριβωθεί με βεβαιότητα αν συντρέχει παράβαση της Συνθήκης ή όχι.

17. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Ελληνική Δημοκρατία, μη παρέχοντας εμπροθέσμως τα πληροφοριακά στοιχεία που της είχαν ζητηθεί με τα τηλετυπήματα της 7ης Δεκεμβρίου 1988 και της 23ης Φεβρουαρίου 1989, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 5, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ[7].

18. Κατόπιν αυτών προτείνω στο Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Ελληνική Δημοκρατία:

1) επιβάλλοντας στις επιχειρήσεις την υποχρέωση να εξοπλίζονται αποκλειστικά με ηλεκτρονικές ταμειακές μηχανές που εγκρίνονται από μια επιτροπή του Υπουργείου Οικονομικών και των οποίων το 35 % τουλάχιστον του κόστους καλύπτεται από προστιθέμενη αξία κτηθείσα στην Ελλάδα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ,

2) μη απαντώντας εμπροθέσμως στα ερωτήματα που της τέθηκαν με τα τηλετυπήματα της 7ης Δεκεμβρίου 1988 και της 23ης Φεβρουαρίου 1989, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 5, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ,

και να καταδικάσει το καθού κράτος στα δικαστικά έξοδα.

6 — Όπ.π., σκέψη 30. Βλ. επίσης απόφαση της 25ης Μαΐου 1982, 97/81, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (Συλλογή 1982, σ. 1818, σκέψη 7) και, τελευταία, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1991, C-33/90, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Συλλογή 1991, σ. 5987, σκέψεις 18 έως 20).

7 — Βλ. επ' αυτού τις προτάσεις μου στην προαναφερθείσα υπόθεση C-33/90, παράγραφοι 27 και 28.